

มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1
TEACHING PROFESSION STANDARDS IN SCHOOLS UNDER BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE OFFICE 1

ธีระพล เสาวโร รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรบรรเทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน ทรงวิวัฒน์.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ และด้านการสร้างโอกาส เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนจำนวน 335 คน ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี และมอร์แกน และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันและประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูมีปัญหาที่สำคัญ คือ ครูไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างนักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ขาดการรายงานผลอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน และงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สำคัญ คือ ควรจัดประสบการณ์ตามความต้องการ ความสนใจ และความพร้อมของเด็ก ควรใช้แผนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ควรสอนโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้รู้จักสังเกต คิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ควรมีการรายงานอย่างเป็นระบบทุกภาคเรียน และควรเพิ่มงบประมาณมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้

คำสำคัญ : มาตรฐานวิชาชีพครู การพัฒนาผู้เรียน แผนการสอน คุณภาพของผู้เรียน

ABSTRACT: The purposes of this research were to study the teacher' performance based on the teaching profession standards in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1, as perceived by teachers in 5 aspects, namely committing to student development, developing practical lesson plans, organizing permanent-result instructional activities, reporting systematic student quality development, and creating student learning opportunity ; to compare the teachers' performance in those 5 aspects, classified by gender and experience ; and to gather additional problems and suggestions related. The sample consisted of 335 teachers , derived through Krejcie and Morgan's Sample-size Table and the stratified random sampling technique. The instrument used for collecting the data was the 5-rating-scale questionnaire constructed by the researcher and with the reliability of 0.97. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean (\bar{X}) standard deviation (S.D), the t-test , the F-test and Scheffe's Method. The main research findings were the teaching profession standards as perceived by teachers as a whole and in aspects was at the high level; the teachers' performance based on the teaching

profession standards as perceived by teachers with different genders and experiences as a whole and in aspects was found with statistically significant difference at the .01 level; the teachers had main problems related including having not enough time to prepare lesson plans, some instructional activities providing no real practice for students, lacking systematic and updated reports, and insufficient budget for organizing student learning resources; and additional main suggestions were the experience should be organized based on needs, interest, and readiness of students; the lesson plans emphasizing student real practice should be used, the student-centered teaching should be used for students to observe, think, analyze and solve problems by themselves, the reports should be made systematically each term, and budget for developing learning resources should be increased.

Keywords : Teaching profession standards, student development, developing practical lesson plans, student quality development

บทนำ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีบทบาทในการพัฒนาคน บุคคลทั่วไปถือว่าครูคือแม่พิมพ์ของชาติ เป็นผู้กำหนดอนาคตของชาติ ชาติใดที่ได้ครูเป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนมีความรู้ และเป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูคือทุ่มเทการสอนเพื่อประโยชน์ของนักเรียน ชาตินั้นก็จะได้พลเมืองที่เป็นคนดี คนเก่ง คนฉลาด มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้ ผู้ที่จะมาเป็นครูนั้นจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างสูง มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง สามารถทำหน้าที่ครูได้อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์เพื่อใช้ชีวิตเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต จึงถือได้ว่าอาชีพครูนั้นเป็นอาชีพชั้นสูงและเป็นอาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรีอาชีพหนึ่งของชาติ แผนการศึกษาของชาติพุทธศักราช 2542 จึงเน้นที่การพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งจะเป็หัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ และได้กำหนดให้มีกฎหมายเป็นการเฉพาะเพื่อสร้างความมั่นใจว่าวิชาชีพครูมีความสำคัญ โดยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาพุทธศักราช 2546 เพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นที่ยอมรับของสังคม และถือว่าการประกอบวิชาชีพครู เป็นวิชาชีพควบคุม จะต้องมีการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งเป็นการป้องกันผู้ที่ไม่มีความเหมาะสมมาเป็นครู (ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ. 2550 : 5)

การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงมีเป้าหมายที่จะพัฒนาวิชาชีพครูให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน สามารถพัฒนางานอาชีพของตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีความก้าวหน้าในวิชาชีพครูและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูและตัวครูให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอให้เท่าเทียมวิชาชีพชั้นสูงอื่นนั้นเพราะความสามารถของครูจะกลายเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพโดยตรง

คุรุสภา ในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากแก่การปฏิบัติ และการประเมินในปี พ.ศ. 2537 คุรุสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 ข้อ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานใหม่ครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ของครูได้ ต่อมาปี พ.ศ. 2544 คุรุสภาได้มีการเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 12 ข้อ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 ข้อกำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงผลที่ จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาของผู้เรียน และสามารถสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ เมื่อสอนไปแล้วครูสามารถตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง และชื่นชมต่อ

ความสำเร็จของผู้เรียน เกณฑ์มาตรฐาน ทั้ง 12 ข้อนี้เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เพื่อประกันคุณภาพการทำงาน และการประกอบอาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2546 : 30)

คุณภาพของครูในปัจจุบันพบว่าตกต่ำลง เนื่องจากครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลัก ต้องทำงานธุรการ งานการเงิน งานพัสดุและงานอื่นๆ ควบคู่ไปกับ การสอน แต่ค่าตอบแทนที่ได้รับไม่เหมาะสมเพราะมีรายได้เพียงทางเดียวต้องเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานต่างๆ จนไม่มีเวลาที่จะเตรียมการสอน จากภาระงานที่หนักมากนี้ทำให้ครูที่ดีหลายคนเกิดความท้อแท้จนต้องเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดและออกไปประกอบอาชีพอื่นที่มีรายได้ดีกว่า อีกทั้งผู้ที่ต้องการที่จะมาเรียนในสายวิชาชีพครูลดลง คนเก่งคนดีไม่เลือกเรียนครู คนที่มาเป็นครูก็ไม่มี ความตั้งใจจริงที่จะเป็นครู ขาดความรักและความศรัทธาในวิชาชีพ คนที่เป็นครูอยู่ก่อนแล้วก็ขาดความกระตือรือร้นการพัฒนาตนเอง คุณภาพของครูจึงลดลง ทำให้การยกย่องครูว่าเป็นผู้รู้ เป็นปูชนียบุคคลเหมือนในอดีตถูกมองว่าลดลง ประสิทธิภาพในการสอนยังไม่น่าพอใจ ครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ทำให้คุณภาพของการศึกษาดำ รวมทั้งครูยังไม่ได้เปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสมกับการพัฒนาและเทคโนโลยีมากขึ้นตลอดจน หลักสูตรและแนวการสอนใหม่ๆ ที่จำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น จริยธรรมและความเป็นปูชนียบุคคลของครูเสื่อมถอยลงโดยที่ครูไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี และทัศนคติและศรัทธาต่อวิชาชีพครูทั้งครูเองและประชาชนที่มีต่อวิชาชีพยังอยู่ในระดับต่ำเห็นได้จากการไม่เข้าประกอบวิชาชีพครู หลังจากจบการศึกษาฝึกหัดครูแล้วของนักศึกษาครู ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพเองก็พยายามแสวงงกิจกรรมอื่น เพื่อความก้าวหน้าในอนาคตของตนเอง

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง การจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูใน 5 ด้าน ได้แก่ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ และด้านการสร้างโอกาสเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน
2. ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 335 คน ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น และมีความเชื่อมั่น 0.97 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วเดินทางไปติดต่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองภายในเวลาที่กำหนด จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 335 ฉบับ ได้รับกลับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 และการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และค่าสถิติใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีการของเซเฟ

สรุปผลการวิจัย

การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความคิดเห็นของครูชาย โดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงอยู่ในระดับปานกลาง ครูหญิง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ระหว่าง 10 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีปัญหาสำคัญคือครูไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดทำแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนของครูบางคนสอนโดยนักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ขาดการรายงานผลอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน และงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สำคัญ คือ ควรจัดประสบการณ์ตามความต้องการ ความสนใจ และความพร้อมของเด็ก ควรใช้แผนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ควรสอนโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้รู้จักสังเกต คิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ควรมีการรายงานอย่างมีระบบทุกภาคเรียน และควรเพิ่มงบประมาณมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดำเนินนโยบายให้มีการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญเพื่อเพิ่มคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยมีครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ความร่วมมือร่วมใจ และภาวะของการเป็นผู้นำในการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (สุรัฐ ศิลปะอนันต์. 2542 : บทนำ)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล สะไบ (2553) ที่ศึกษาการปฏิบัติมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ผลการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเกิดจากที่ครูมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ต้องมีความมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร ต้องรักษาระเบียบวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพ นอกจากนี้อาชีพครูยังเป็นอาชีพที่คนในสังคมให้ความเคารพนับถือเนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้และให้ความรู้ในเวลาเดียวกัน เป็นที่ปรึกษาแก้ปัญหาให้กับศิษย์และบุคคลโดยทั่วไป เหตุผลดังกล่าวความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จึงมีความคิดเห็นให้ครูปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน ทั้ง 5 ด้าน อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ครูมีความรู้ความสามารถ มีความมุ่งมั่นที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ มีการใช้กลวิธีที่หลากหลายในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเดิมครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดตัวเองและยึดตำราเป็นหลัก ผู้เรียนก็มีหน้าที่เพียงเป็นผู้รับข้อมูลฝ่ายเดียว ไม่มีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของผู้เรียนเองอย่างเต็มที่ ส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้อยคุณภาพ ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตามมาตรา 22 ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นครูควรตระหนักถึงกระบวนการพัฒนาคน โดยเฉพาะผู้เรียนซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2544 (2544 : 16) กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องใช้ ความพยายามอย่างเต็มความสามารถที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะทำให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง ผลการศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ครูมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยครูเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้ที่คอยส่งเสริม สนับสนุน แนะนำให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ดังปรากฏตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 24 (1) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมควรให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ผลการศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบผลการศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูมีการพัฒนาตนเองหรือมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น มีระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับ

นักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ระบบการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ มีความทันสมัยขึ้น ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดทำข้อมูลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีระบบ

ด้านการสร้างโอกาสเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ผลการศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยส่วนรวมและรายด้านเพศชายกับเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยเพศหญิงมีความแตกต่างสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ อุบล ลินธุโร (2544) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบียลแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นิรมล ลอตา (2543) ที่ศึกษาความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาของพนักงานครูที่มีต่อพฤติกรรม ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของเพศชายและ เพศหญิงโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ระหว่าง 10 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้เพื่อให้ทราบว่า การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์ เป็นประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ระหว่าง 10 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างกันทุกด้าน จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ พบว่า ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติงานที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน โดยด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และด้านการสร้างโอกาสเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 – 20 ปี มีความแตกต่างสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลัย สมสาร (2555) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมาย วางกรอบ และแนวทางในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสามารถตรวจสอบได้ สถานศึกษา ควรมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในสังกัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นปฏิทินการนิเทศ ตรวจสอบ ติดตาม ผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรมีการดำเนินการนิเทศ

ตรวจสอบ ติดตาม ผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบ ภายใน การตรวจสอบภายนอก และส่งเสริมให้หน่วยงานอื่นหรือท้องถิ่นช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษาอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ได้แก่ ควรมีการศึกษาการพัฒนาคุณภาพของครูตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู ควรมีการศึกษาองค์กรท้องถิ่นกับการพัฒนาคุณภาพของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ควรมีการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และควรมีการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- นิรมล ลออดตา. (2543). ความเห็นและแนวทางพัฒนาของพนักงานครูที่มีต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน เทศบาลในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ. (2550). การจัดการความรู้. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิสัย สมสาร. (2555). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพล สะไบ. (2553). การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2. (การบริหารการศึกษา). เลย : คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่าย เอกสาร.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2542). เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์. สำนักงานคณะกรรมการครู. (2544). การปฏิรูปการสรรหาครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา.
- _____. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. (2545). เอกสาร สปจ.นนทบุรี ที่ 11/2545 แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และการดำเนินการ บริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. เอกสารอัดสำเนา.
- อุบล สินธุ์โร. (2554). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองจังหวัดปทุมธานี. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.